

SPRAWOZDANIE
z realizacji

Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Miasto Świdnica
na lata 2021-2023

w 2021 r.

Działania w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w Świdnicy określa Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2021-2023. Program ustanowiony został uchwałą nr XXIV/249/20 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 20 grudnia 2020 r., na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jego koordynatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy, „w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań”.

W ramach Programu zaplanowano, stosownie do potrzeb wynikających z diagnozy sytuacji świdnickich rodzin, działania profilaktyczne, diagnozujące sytuację rodzin, wspierające i wzmacniające rodzinę biologiczną oraz pomoc terapeutyczną, wychowawczą i socjalną. Jego podstawowym założeniem jest budowanie skutecznego systemu wsparcia rodzin w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. W Programie założono interdyscyplinarne zaangażowanie różnych instytucji w działania na rzecz świdnickich rodzin, które w ramach własnych kompetencji i możliwości podejmują działania zwiększające szanse rodziny na zmianę funkcjonowania, podniesienia jej umiejętności w zakresie opieki nad dzieckiem i zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa. Zadania ujęte w Programie realizowane były w ramach zadań będących w kompetencjach:

- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
 - Urzędu Miejskiego w Świdnicy, Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
 - Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- przy współpracy z:
- organizacjami pozarządowymi,
 - placówkami oświatowymi,
 - Komendą Powiatową Policji,
 - Poradnią Leczenia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Świdnicy,
 - innymi podmiotami, które realizują zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki osiągnięcia założonych celów zaplanowanych działań, służących realizacji zadań Programu, na podstawie danych pozyskanych od podmiotów realizujących zadania w poszczególnych obszarach.

Zadanie 1. Tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu i wzmocnieniu rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

1.1. Opracowanie i aktualizowanie diagnozy sytuacji rodzin przeżywających trudności.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na bieżąco prowadzą rozeznanie sytuacji rodzin – podopiecznych Ośrodka:

- obejmowali monitorowaniem w zakresie sytuacji zdrowotnej dzieci 121 rodzin, w których wychowywało się łącznie 260 dzieci, w następujących formach:
 - utrzymanie stałego kontaktu z rodzicami, najbliższą rodziną,
 - wgląd do książeczki zdrowia lub innej dokumentacji medycznej dotyczącej leczenia dziecka, np. wypis ze szpitala, zaświadczenie lekarskie,
 - nawiązanie kontaktu z przychodnią, szpitalem, pielęgniarką, położną,

- monitorowanie realizacji szczepień zgodnie z kalendarzem szczepień,
- współpraca z psychologiem, terapeutą,
- kontakt z asystentem rodziny, kuratorem,
- kontakt ze żłobkiem, przedszkolem, szkołą, placówką opiekuńczo-wychowawczą,
- motywowanie do leczenia, uzyskania orzeczenia o niepełnosprawności, monitorowanie terminów wizyt u lekarza POZ i specjalistów,
- monitoring w środowisku domowym, w celu oceny, czy dziecko ma zapewnioną odpowiednią żywność w związku z zaleconą dietą, leki w przypadku choroby, środki czystości i do pielęgnacji, bieliznę i odzież oraz oględziny dziecka pod kątem stanu higieny, zranień, siniaków, otarć, ogólnego stanu zdrowia;
- obejmowali opieką:
 - 360 rodzin uwikłanych w problemy uzależnień, z czego w 145 zdiagnozowano chorobę alkoholową,
 - 229 rodzin uwikłanych w problem przemocy,
 - 84 rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, wymagającymi wsparcia asystenta rodziny,
 - 84 rodziny z nadzorem kuratorskim,
 - 1 kobietę w ciąży powikłanej, pozostającą w rozeznaniu Ośrodka,
 - 27 rodzin (69 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, których przyczyną przyznania była przemoc w rodzinie,
 - 118 rodzin (147 osób w tych rodzinach) korzystających ze świadczeń finansowych pomocy społecznej, których przyczyną przyznania był alkoholizm lub narkomania;
- 242 rodziny obejmowali działaniami w ramach pracy w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w których wychowywało się łącznie 212 dzieci.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował Projekt „Świdnica przeciw przemocy” w ramach Programu Osłonowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”. Jednym z elementów Projektu była ankieta dla rodziców i opiekunów na temat postaw rodzicielskich i sposobów radzenia sobie w sytuacjach problemowych, w celu ustalenia odpowiedniej do potrzeb i oczekiwań rodziców oferty działań zapobiegających wystąpieniu przemocy w rodzinie. Badaniem objęci zostali rodzice i opiekunowie będący podopiecznymi pracowników MOPS oraz chętni mieszkańcy Świdnicy. Formularz ankiety dostępny był w formie papierowej w siedzibach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego i jednostek miejskich. Ankiety można było również wypełnić elektronicznie na stronie: <https://forms.gle/5hZ1D7JAHxpR5mwSA>. W badaniu udział wzięło 157 rodziców.

Z przeprowadzonego badania wynika, że:

- zachowania rodziców wobec dzieci determinuje dom, w którym sami się wychowali – 65,6% ankietowanych rodziców swoją wiedzę na temat wychowywania dzieci wyniosło z domu rodzinnego i 43,9% z obserwacji bliskich. Zatem o kształtowaniu przyszłych umiejętności wychowawczych dziecka stanowi funkcjonowanie systemu rodzinnego, w którym dorasta,
- zdecydowana większość ankietowanych rodziców (77,1%) deklaruje, że oczekuje wsparcia w zakresie zdobywania wiedzy na temat rozwoju fizycznego i psychicznego swoich dzieci,
- 95,5% rodziców uważa, że na kształtowanie się charakteru dziecka ma wpływ wychowanie – zdają sobie sprawę z tego, że to od nich zależy, jakimi dorosłymi staną się ich dzieci, od ich umiejętności w obszarze wychowania, odpowiedniej wiedzy, postaw rodzicielskich, sposobów reakcji na różne sytuacje w życiu i reakcji na zachowanie dziecka oraz umiejętności budowania prawidłowych relacji w rodzinie i poza nią,
- prawie 30% ankietowanych rodziców nie potrafiło jednoznacznie powiedzieć, że wiedzą jak sobie poradzić z agresją dziecka i pokonywaniem złości,

- ponad 30% ankietowanych rodziców przyznało że nie wie, jak karać swoje dziecko nie krzywdząc go.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wśród podopiecznych miejskich placówek oświatowych, jako środowiska zagrożone lub dotknięte przemocą w rodzinie zidentyfikowano 57 rodzin, w tym 3 wśród podopiecznych przedszkoli i 54 szkół podstawowych. Wobec 13 uczniów szkoły podstawowe sporządziły powiadomienie do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie wglądu w sytuację rodziny z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.2. Objęcie rodziny wsparciem asystenta rodziny.

Rodziny, które wychowują małoletnie dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy, w oparciu o ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” poszerzyła obszar działań asystenta rodziny, poprzez przypisanie mu funkcji koordynatora kompleksowego wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, rodzin które oczekują oraz rodzin, w których urodziło się dziecko niepełnosprawne. Praca asystenta rodziny polega wówczas przede wszystkim na udzieleniu informacji o dostępnych formach pomocy, reprezentowaniu kobiety przed instytucjami i urzędami oraz wsparciu w realizacji codziennych obowiązków i przewyżnianiu problemów wychowawczych. W przypadku zaistnienia okoliczności wskazanych w ustawie „Za życiem” należy wystąpić z wnioskiem do Ośrodka. Nie jest stosowana w tym przypadku procedura przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego przez pracownika socjalnego.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali łącznie 84 rodziny, w tym:

- w 2021 r. zlecono współpracę z 21 nowymi rodzinami;
- 36 rodzin do pracy z asystentem rodziny zobowiązał sąd;
- 2 rodziny, z 6 dzieci, objęte były wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka;
- w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 175 dzieci;
- w rodzinach objętych asystenturą 45 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, w tym:
 - 26 dzieci zostało umieszczonych w pieczy w 2021 r.,
 - 9 dzieci powróciło z pieczy zastępczej do rodziny naturalnej;
- na dzień 31 grudnia 2021 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 58 rodzin;
- średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 33 miesiące, w tym praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
 - do 1 roku – 21 rodzin,
 - do 2 lat – 19 rodzin,
 - do 3 lat – 16 rodzin,
 - powyżej 3 lat – 28 rodzin, w tym 18 zobowiązanych do pracy z asystentem rodziny przez sąd;
- 26 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:

- 13 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
 - 8 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
 - 4 rodziny ze względu na zmianę miejsca zamieszkania,
 - 1 rodzina objęta wsparciem w ramach ustawy „Za życiem” zrezygnowała ze współpracy z asystentem;
- odbyło się 68 posiedzeń zespołu ds. okresowej oceny sytuacji rodziny objętej wsparciem asystenta rodziny.

Pracę na rzecz rodzin w 2021 r. realizowało 7 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 3 w wymiarze ½ etatu), zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1.3. Objęcie rodzin wsparciem rodziny wspierającej.

Rodziny wspierające stanowią instrument mający na celu wsparcie rodziców biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Pomoc może dotyczyć np. organizowania czasu wolnego dzieciom, wypracowania nawyku wspólnego spędzania czasu przez członków rodziny, pomocy w nauce, wskazówek dotyczących wychowania dzieci, nauki gotowania, sprzątanania, utrzymania higieny osobistej, racjonalnego prowadzenia budżetu domowego. Za pełnienie funkcji rodziny wspierającej nie przysługuje wynagrodzenie, wyłącznie zwrot poniesionych kosztów. W budżecie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na 2021 r. zabezpieczone były środki z przeznaczeniem na ten cel.

W ramach działań promujących tę formę wsparcia, w 2021 r. 3-krotnie na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, na fanpag'u Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na portalu społecznościowym fb PoMocna Świdnica oraz 2-krotnie w lokalnych mediach zamieszczano ogłoszenia o poszukiwaniu kandydatów na rodzinę wspierającą. Idea utworzenia rodzin wspierających była również upowszechniana w ramach warsztatów organizowanych przez Ośrodek – Szkoła Dla Rodziców i Wychowawców, za pośrednictwem osób prowadzących warsztaty. Nie wpłynął żaden wniosek i zadanie nie było realizowane w Gminie Miasto Świdnica.

1.4. Objęcie rodzin specjalistycznym wsparciem socjalnym, psychologicznym, terapeutycznym i prawnym.

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, była na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Ośrodka www.mops.swidnica.pl. O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie wspierania rodziny i problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczano informacje:

- na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidnica.pl,
- na portalu społecznościowym facebook Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej PoMocna Świdnica: [@pomocna.swidnica](https://www.facebook.com/pomocna.swidnica),
- na stronie Urzędu Miejskiego: www.um.swidnica.pl,
- w lokalnych mediach,
- w opracowywanych przez Ośrodek informatorach i innych publikacjach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia mieszkańcom Świdnicy dostęp do nieodpłatnych konsultacji oraz poradnictwa specjalistycznego:

- indywidualne konsultacje z psychologiem Ośrodka, udzielane w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, 5 dni w tygodniu w godz. od 7.30 do 15.30 – w 2021 r. psycholog Ośrodka udzielił wsparcia 95 osobom;
- indywidualne poradnictwo prawne w zakresie szeroko rozumianej pomocy społecznej, udzielane klientom Ośrodka skierowanym przez pracownika socjalnego, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, we wtorki i czwartki w godz. od 8.00 do 15.30 – w 2021 r. z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystało 145 osób;
- poradnictwo rodzinne, realizowane na zlecenie Ośrodka, w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7, w wymiarze 10 godz. tygodniowo, w poniedziałki od 8.30 do 14.30 i wtorki od 8.30 do 12.30 – w 2021 r. zrealizowano 456 godzin konsultacji, z których skorzystały 523 osoby, w tym 93 dzieci i młodzieży;
- dla osób z zaburzeniami psychicznymi, cierpiących na depresję, zaburzenia psychiczne lub inne dolegliwości emocjonalne utrudniające funkcjonowanie w życiu społecznym lub osobistym oraz dla ich rodzin i bliskich prowadzona była grupa wsparcia, we wtorki, w godz. od 12.30 do 14.30 – w 2021 r. w spotkaniach uczestniczyło do 4 osób;
- dla osób, które doświadczyły lub doświadczają jakiegokolwiek rodzaju przemocy w rodzinie 2 razy w miesiącu prowadzona była grupa wsparcia, w 1-szy i 3-ci wtorek miesiąca, w godzinach od 15.00 do 18.00.

Formą wsparcia dla osób zagrożonych lub doświadczających przemocy w rodzinie jest wyposażenie w umiejętność reagowania na przemoc oraz radzenia sobie z bezradnością i poczuciem bezbronności. W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował dla mieszanek Świdnicy, kobiet i dziewcząt warsztaty z samoobrony i asertywności WenDo. Celem warsztatów jest wzmocnienie poczucia pewności siebie i poczucia własnej wartości, przełamanie stereotypów i obaw oraz poczucia winy i wstydu związanych z doświadczaniem przemocy. Warsztaty obejmują naukę:

- skutecznej, spójnej, asertywnej komunikacji,
- rozpoznawania i diagnozowania sytuacji przekraczania granic,
- podejmowania decyzji,
- reagowania na sytuacje przekraczania granic, dyskryminację i przemoc,
- samoobrony fizycznej w sytuacjach ataku/napaści.

Warsztaty prowadziły dwie certyfikowane trenerki WenDo. Zrealizowano 2 edycje po 16 godz. i 1 edycję 5 godz., w trzech zamkniętych grupach. W warsztatach łącznie wzięło udział 31 kobiet i dziewcząt.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski uruchomił w 2021 r. w Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych punkt pomocy psychologicznej dla mieszkańców Świdnicy uwikłanych w problemy uzależnień, przemocy domowej oraz w szeroko rozumianym kryzysie. Spotkania indywidualne realizowane były w okresie listopad-grudzień 2021 r. w wymiarze 8 godz. tygodniowo.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie na bieżąco informuje o miejscach pomocy dla osób i rodzin wymagających wsparcia specjalistycznego na stronie internetowej Centrum. W 2021 r.:

- w ramach Kampanii „19 Dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży” przygotowano 3.000 szt. ulotek informacyjnych;
- zaktualizowano bazy teled adresowe i rejestry:
 - specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - instytucji samorządowych, podmiotów oraz organizacji pozarządowych świadczących usługi dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - placówek udzielających tymczasowego schronienia.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

- interwencji kryzysowej, w ramach której udzielono 482 porady dla 166 osób, w tym 103 porady dla 31 dzieci i młodzieży;
- pomocy psychologicznej, w ramach której udzielono 622 porady dla 207 osób, w tym 128 porad dla 38 dzieci i młodzieży;
- pomocy prawnej, w ramach której udzielono 77 porad dla 54 osób;
- pomocy osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w formie grupy wsparcia w ramach projektu „Akademia rozwoju” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WD 2014-2020 – odbyło się 18 spotkań, po 2 godz. dydaktyczne, w których udział wzięło 3 mieszkańców Świdnicy.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy realizowano programy terapeutyczne, finansowane przez Gminę Miasto Świdnica:

- terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej, czwartki od 16.00 do 20.00,
- terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej, środy od 16.00 do 20.00,
- poradnictwo i terapia indywidualna dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych, soboty od 9.30 do 13.30,
- Grupowy Trening Asertywności dla osób uwikłanych w przemoc domową, dwie części, realizowane w piątek od 16.00 do 21.00, sobotę i niedzielę od 8.30 do 18.30,
- grupa pracy nad złością, środy od 16.00 do 19.30,
- poradnictwo i terapia indywidualna dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, wtorki i wskazane środy od 16.00 do 19.45,
- Trening kompetencji społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, wtorki od 16.00 do 19.45,
- Zapobieganie nawrotom choroby, środy od 16.00 do 19.30,
- Trening umiejętności służących zdrowieniu, środy od 16.00 do 19.30.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy zrealizował na rzecz mieszkańców Świdnicy w ramach statutowej działalności w 2021 r.:

- badania diagnostyczne dzieci i młodzieży, mające na celu m.in. poznanie możliwości rozwoju, zachowań, specyfiki trudności w funkcjonowaniu szkolnym:
 - psychologiczne – 856 diagnoz,
 - pedagogiczne – 820 diagnoz,
 - logopedyczne – 394 diagnozy,
 - związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej – 17 diagnoz;
- pomoc bezpośrednią związaną z wychowaniem i kształceniem dzieci i młodzieży:
 - terapię pedagogiczną, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – 15 dzieci,
 - terapię logopedyczną – 78 dzieci,
 - terapię psychologiczną – 12 dzieci,
 - terapię BFB – 54 dzieci,
 - Trening Umiejętności Społecznych – 4 dzieci,
 - porady, konsultacje – 117 dzieci;

- badania dzieci skierowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w trybie pilnym, w związku ze zmianą sprawowania opieki (rodzina zastępcza lub adopcja) – 43 osoby.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Dla mieszkańców Świdnicy nieodpłatne wsparcie i poradnictwo specjalistyczne zapewniają również:

- szkoły podstawowe prowadzone przez Miasto Świdnicę, w formie indywidualnych konsultacji psychologicznych oraz zajęć grupowych dla społeczności szkolnej;
- Caritas Diecezji Świdnickiej przy ul. Westerplatte 4-6, w formie poradnictwa duszpastersko-psychologiczno-pedagogicznego, po telefonicznym umówieniu spotkania;
- w ramach „Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem” organizowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości, w formie porad dla osób pokrzywdzonych przestępstwem:
 - w Sądzie Rejonowym w Świdnicy przy ul. Okulickiego 2-4, gdzie porad udzielali kuratorzy zawodowi Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Rodziny i Nietletnich oraz Zespołów Kuratorskiej Służby Sądowej do Wykonywania Orzeczeń w Sprawach Karnych,
 - w Prokuraturze Okręgowej przy ul. 1 Maja 21 oraz Prokuraturze Rejonowej przy ul. Zamkowej 2, gdzie w ramach akcji prokuratorzy z prokuratur okręgu świdnickiego udzielali informacji i pomocy prawnej we wskazanym zakresie;
- Stowarzyszenie Obrona Praw Człowieka i Obywatela „St.O.P.” przy Urzędzie Gminy w Świdnicy, w formie pomocy prawnej udzielanej w punkcie prowadzonym przy ul. Głowackiego 4, w poniedziałki i czwartki od 7.30 do 11.30, wtorki i środy od 12.30 do 16.30, piątki od 9.00 do 13.00;
- Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przy ul. Długiej 33, w formie porad prawnych i obywatelskich oraz mediacji udzielanych w poniedziałki i czwartki od 13.00 do 17.00, wtorki, środy i piątki od 8.00 do 12.00.

1.5. Działania edukacyjne, rozwijające i podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców/opiekunów.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrealizował projekt „Świdnica przeciw przemocy” w ramach Programu Osłonowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Jego najważniejszym elementem była edukacja społeczna, mająca na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. W ramach projektu zrealizowano następujące działania edukacyjne:

- Opracowano treść i opublikowano w lokalnej gazecie „Moja Świdnica” artykuł pt. „Przemoc «karmi się» tajemnicą” o zagrożeniach płynących z przemocy i jej skutkach oraz konieczności skorzystania w takiej sytuacji ze wsparcia specjalistów oraz prawidłowych wzorcach wychowawczych. W treści zamieszczono informację o miejscach i formach pomocy osobom i rodzinom w sytuacji kryzysu w rodzinie – artykuł opublikowano w nakładzie 19.000 egz. oraz w formie elektronicznej;
- Podopieczni pracowni Młodzieżowego Domu Kultury w Świdnicy Teatr „Cedeem” przygotowali 5 etiud ukazujących zachowania związane z kryzysem będącym efektem doznawania przemocy, towarzyszące im emocje oraz jak sobie radzić w kryzysie, które opublikowano w formie elektronicznej;
- Przygotowano i opublikowano w formie elektronicznej 4 filmy prezentujące działania realizowane w ramach świdnickiej kampanii w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, informujące o konsekwencjach psychologicznych, zdrowotnych i prawnych wynikających ze stosowania przemocy w rodzinie i prezentujących ofertę pomocową dla osób i rodzin zagrożonych przemocą w rodzinie;
- Przygotowano treść i opublikowano 500 szt. informatorów pn. „Jak sobie radzić z przemocą”, by osoby doznające przemocy wiedziały, jak sobie poradzić w sytuacji zagrożenia lub wystąpienia przemocy. W treści zamieszczono podstawowe pojęcia związane z przemocą w rodzinie, najczęściej funkcjonujące stereotypy na temat przemocy w rodzinie oraz stosowane

procedury i miejsca pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Informator został przekazany świdnickim instytucjom zobowiązanym do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności uczestniczącym w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie: jednostkom organizacyjnym pomocy społecznej, policji, placówkom oświatowym, placówkom służby zdrowia, w celu przekazania osobom będącym bezpośrednimi adresatami treści zawartych w informatorze;

■ Zrealizowano kurs dla rodziców dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie, w formie warsztatowej, w zakresie kształtowania prawidłowych relacji i umiejętności rodzicielskich wobec dzieci bez przemocy, który poprowadziło dwóch terapeutów. Zrealizowano 10 spotkań, w wymiarze 3 godz., łącznie 30 godz. Spotkania odbywały się w siedzibie MOPS w Świdnicy, w dniach i godzinach ustalonych z uczestnikami kursu. W spotkaniach udział brało 6 osób;

■ Rezultaty projektu zostały zebrane w formie raportu o zrealizowanych działaniach, zawierającego również wyniki ankiet oraz filmu podsumowującego projekt i opublikowane w formie elektronicznej.

Publikacje w formie elektronicznej ukazywały się na funpag'u Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej PoMocna Świdnica, stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy, profilu fb Młodzieżowego Domu Kultury, stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świdnicy, funpag'u Urzędu Miejskiego w Świdnicy mojaswidnica.pl, e-wydaniu gazety „Moja Świdnica”:

<https://www.facebook.com/pomocna.swidnica>

<http://www.mops.swidnica.pl/>

<https://www.facebook.com/MlodziejowyDomKultury>

<http://um.swidnica.pl/pages/pl/strona-glowna.php>

<https://www.facebook.com/mojaswidnica>

<https://mojaswidnica.pl/>

W 2021 r. w ramach kampanii „Świdnica przeciw przemocy” na terenie Miasta na przystankach autobusowych były wyeksponowane plakaty z zakresu profilaktyki przemocy w rodzinie, przy drogach wjazdowych do Miasta umieszczono billboardy, w centrum Miasta w Rynku wyświetlano iluminację symbolizującą kampanię oraz przeprowadzono akcję „Biała wstążka”, mającą na celu zwrócenie uwagi na zjawisko przemocy. Zakupiono 28 książek i 13 rodzajów broszur edukacyjnych, łącznie w ilości 970 szt., rozwijających i podnoszących kompetencje opiekuńczo-wychowawcze rodziców i opiekunów.

Mieszkańcom Świdnicy, rodzicom i wychowawcom, zapewniono możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowanie na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. Zgodnie ze standardami Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, spotkania odbywały się w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup. W 2021 r. zrealizowano łącznie 5 edycji, w tym:

■ 4 edycje część I warsztatów – Budowanie relacji dorosły-dziecko, które ukończyło 28 osób, w zakresie:

- wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
- rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
- aktywnego, wspierającego słuchania,

- motywowania dziecka do współdziałania,
- modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
- uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
- wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
- budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
- konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;

■ 1 edycję części II warsztatów – Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi, które ukończyło 9 osób, w zakresie:

- rywalizacja i zazdrość między dziećmi,
- kłótnie, bójkki dzieci i różne inne trudności,
- problem sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
- wpływ ról na relacje między dziećmi.

Informacja o możliwości udziału w warsztatach organizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczona na stronie internetowej Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. W 2021 r. łącznie zrealizowano 456 godz. konsultacji, w których uczestniczyło 430 osób dorosłych i 93 dzieci, w tym udzielono:

- 417 konsultacji osobom dorosłym i 87 dzieciom,
- ze wsparcia, poradnictwa i terapii korzystało 485 osób, w tym 392 dorosłe (w tym 23 niepełnosprawne) i 93 dzieci (w tym 22 niepełnosprawne),
- z innych oddziaływań terapeutycznych korzystało 38 osób dorosłych.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	396	328	68
problemy wychowawcze	246	194	52
współuzależnienie	28	28	0
uzależnienie	21	13	8
przemoc domowa	63	49	14
niepełnosprawność	47	27	20
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania, sytuacja kryzysowa i inne	169	141	28
bezrobocie	10	10	0
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	41	41	0

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w 2021 r. w ramach projektu „Akademia rozwoju”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach

RPO WD 2014-2020 zrealizowało szkolenia tematyczne podnoszące kompetencje i kwalifikacje kadr systemu pieczy zastępczej, tj. dla rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinny dom dziecka:

- „Sposoby redukcji napięć i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodzin zastępczych” – 4 osoby,
 - „Nie odbieraj dziecku rodzica – konflikt lojalnościowy dziecka z pieczy zastępczej” – 4 osoby.
- źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych zrealizował zajęcia grupowe edukacyjno-wspierające dla rodziców dzieci z Zespołem Aspergera – 18 uczestników, 8 spotkań.

Działania podnoszące kompetencje opiekuńczo-wychowawcze prowadzone były również z wykorzystaniem technologii informatyczno-komunikacyjnej, w formie gotowych do pobrania materiałów ze strony internetowej: <https://poradnia.swidnica.pl/poradnia/materialy-do-pobrania/>:

- Wskazówki do pracy z dzieckiem nadpobudliwym,
- Depresja dzieci i młodzieży. Część 1,
- Depresja dzieci i młodzieży. Część 2,
- Narkotyki – ryzykowna decyzja,
- Wpływ mediów elektronicznych na dzieci,
- Trudności w nauce, które mogą wynikać z wady wzroku,
- Ćwiczenia usprawniające wzrok,
- Wskazówki dla rodziców dzieci słabo widzących,
- Funkcjonowanie dziecka w zależności od stopnia niedosłuchu,
- Dziecko słabo słyszające i głuche – znaczenie wczesnej diagnozy,
- Jak pomagać dziecku z dysleksją,
- Część I – warunki zewnętrzne a koncentracja uwagi,
- Część II – wpływ zdrowia i samopoczucia dziecka na koncentrację uwagi,
- Część III – ćwiczenia na poprawę koncentracji uwagi.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

■ realizowały pedagogizację rodziców i opiekunów, poprzez warsztaty, spotkania grupowe, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły:

- warsztaty dla rodziców podnoszące kompetencje wychowawcze, m.in. w zakresie komunikacji z dziećmi i sposobów rozwiązywania problemów – 8 osób,
- spotkanie dotyczące rozwiązywania problemów związanych z cyberprzemocą i agresją rówieśniczą – 52 osoby,
- Jak rozpoznać zachowania depresyjne u mojego dziecka,
- Dekalog rodzica, który wspiera,
- Co powinno nas zaniepokoić – symptomy uzależnienia dziecka,
- Jak reagować na niepokojące zachowania dziecka,
- Budowanie pewności siebie u dziecka,
- Czyste powietrze wokół nas;

■ udostępniały online publikacje dla rodziców:

- Jak wspierać dziecko,
- Jak rozmawiać ze swoim dzieckiem,
- Radzenie sobie z trudnymi emocjami dziecka,
- Radzenie sobie z trudnymi zachowaniami dziecka,
- Zaburzenia depresyjne u dziecka,

- Samookaleczenie i próby samobójcze u dzieci,
 - Strata i proces żałoby u dziecka,
 - Jak postępować, gdy dzieci spotykają się z treściami szkodliwymi, niebezpiecznymi w sieci,
 - Jak korzystać z komputera dbając o oczy,
 - Rozpoznawanie symptomów przemocy wobec dziecka,
 - O sztuce towarzyszenia dziecku,
 - Słowa ranią, czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka;
 - umożliwiały konsultacje indywidualne z psychologiem, pedagogiem, wychowawcami klas, rozmowy mediacyjne, w tym wizyty domowe – 797 osób;
 - diagnozowały sytuację opiekuńczo-wychowawczą środowiska rodzinnego podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania.
- źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

1.6. Aktywizacja społeczna i integracja środowiska rodzin.

W pomocy środowiskowej realizowanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej najważniejszym zadaniem jest praca socjalna, która skupia się na rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, poprzez motywowanie do samodzielnego działania i asystowanie w rozwiązywaniu problemów. Skierowana jest na przywrócenie zdolności osób i rodzin do samodzielnego funkcjonowania. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. Określa on uprawnienia i zobowiązania stron, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego. W 2021 r. kontraktem socjalnym objętych było 89 osób, zawarto 90 kontraktów.

Gmina Miasto Świdnica – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej od 1 kwietnia 2019 r. realizuje projekt „Świdnickie Jaskółki”, dofinansowany z RPO WD 2014-2020. Odpowiada on na potrzeby w zakresie zwiększenia samodzielności osób wymagających wsparcia w procesie integracji społeczno-zawodowej. Adresowany jest do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Świdnicy, niesamodzielnych, wymagających wsparcia społecznego i wsparcia w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych, w tym bezdomnych, z niepełnosprawnościami, z zaburzeniami psychicznymi, opuszczających pieczę zastępczą. Wsparciem obejmowane są osoby i rodziny, które wymagają zapewnienia schronienia, połączonego z trenowaniem ważnych czynności życia codziennego, jak dbanie o dzieci, zarządzanie budżetem domowym, prowadzenie gospodarstwa domowego, dbanie o własne zdrowie, wyjście z zadłużenia. W zależności od indywidualnej sytuacji, uczestnicy projektu obejmowani są specjalistyczną pomocą psychologiczną oraz treningami podnoszącymi kompetencje społeczne, ukierunkowanymi na usamodzielnianie, służącymi poprawieniu jakości życia uczestników projektu. Czas pobytu w mieszkaniu wspomaganym wynosi 6 miesięcy, dla osób chorych do 12 miesięcy:

- od początku realizacji projektu objęto nim 108 osób, w tym 16 rodzin z dziećmi, w których wychowywało się łącznie 29 dzieci;
- zrealizowano formy aktywizujące i wspierające:
 - trening interpersonalny, którego celem jest nauka rozwiązywania konfliktów i problemów osobistych, ćwiczenie i nauka zachowań w określonych sytuacjach, rozwój umiejętności społecznych,
 - trening autonomii decyzyjnej według modelu wspieranego podejmowania decyzji,

- trening umiejętności społecznych umożliwiający kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz modyfikowania zachowań na bardziej aprobowane społecznie,
 - rozwijanie umiejętności integracji ze społecznością lokalną,
 - trening zarządzania mieszkaniem,
 - trening finansowy, którego celem jest rozwijanie umiejętności planowania i wydatkowania dostępnych środków finansowych – w tym związanych z utrzymaniem mieszkania.
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadanie 2. Zapewnienie rodzinom warunków do uzyskania stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego

2.1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i rodzin.

W celu zabezpieczenia podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował świadczenia pieniężne oraz niepieniężne, przyznawane na podstawie obowiązujących przepisów, w szczególności ustawy: o pomocy społecznej, o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, o świadczeniach rodzinnych, o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci:

- zasiłek z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – 39 rodzin (203 osoby w tych rodzinach),
- zasiłek z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza rodzinom niepełnym lub wielodzietnym – 117 rodzin (361 osób w tych rodzinach),
- zasiłek rodzinny – 1.582 osoby,
- dodatek z tytułu urodzenia dziecka – 75 osób,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 25 osób,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 139 osób,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 295 osób,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia – 237 osób,
- świadczenie rodzicielskie – 145 osób,
- świadczenie wychowawcze – 5.860 rodzin, 8.662 dzieci objętych świadczeniem,
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 326 osób,
- 649 rodzin (326 dzieci w tych rodzinach) korzystających z żywności w ramach Banku Żywności,
- 30 rodzin (42 dzieci w tych rodzinach) skierowanych do udzielenia pomocy rzeczowej, w formie skierowań do odebrania odzieży, pościeli, ręczników itp. z magazynu Schroniska dla Bezdomnych i Spółdzielni Socjalnej „MITOS” oraz w formie paczek świątecznych i sprzętu AGD od darczyńców.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w ramach pomocy osobom i rodzinom o niskich dochodach udzielił wsparcia w formie:

- dodatku mieszkaniowego – 539 osób,
- umorzenia zaległości czynszowych i innych opłat związanych z umową najmu lokalu, w zamian za pracę w ramach wolontariatu – 7 osób.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.2. Aktywizacja zawodowa dorosłych członków rodziny.

W pracy socjalnej z osobami bezrobotnymi pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej koncentrują się na motywowaniu do podjęcia działań zmierzających do znalezienia pracy oraz na wspieraniu w poszukiwaniu pracy, wyszukiwaniu ofert pracy i nawiązywaniu kontaktów z pracodawcami. W 2021 r. 174 osoby były motywowane przez pracowników socjalnych do rejestracji w Powiatowym Urzędzie Pracy.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy w ramach działalności statutowej w 2021 r. realizował działania aktywizujące bezrobotnych:

- projekt Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie świdnickim (V) – 89 osób,
- projekt Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie świdnickim (VI) – 28 osób,
- projekt Aktywizacja osób od 30 roku życia pozostających bez zatrudnienia w powiecie świdnickim (I) – 107 osób,
- publikacja informacji sygnałnej Barometr Zawodów, wymieniającej zawody w grupach deficytowych, zrównoważonych oraz nadwyżkowych w Powiecie Świdnickim.

Osobom bezrobotnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym, Powiatowy Urząd Pracy oferuje alternatywne formy aktywizacji zawodowej i instrumenty rynku pracy, które pozwolą na pozyskanie nowych doświadczeń oraz kompetencji i umiejętności pożądaných na rynku pracy oraz wsparcie dla osób poszukujących zatrudnienia:

- organizacja staży – 138 osób,
- zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych – 32 osoby,
- zatrudnienie w ramach robót publicznych – 48 osób,
- organizacja prac społecznie użytecznych – 34 osoby,
- dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej – 59 osób,
- zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego dla osób do 30 roku życia – 4 osoby,
- zatrudnienie w ramach bonu stażowego dla osób do 30 roku życia – 1 osoba,
- zwrot kosztów przejazdu – 40 osób,
- refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do 6 roku życia – 7 osób,
- bony na zasiedlenie dla osób do 30 roku życia – 4 osoby,
- refundacja wynagrodzeń za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 lat – 10 osób,
- porady indywidualne w zakresie doradztwa zawodowego – 106 osób,
- finansowanie szkoleń – 48 osób,
- finansowanie studiów podyplomowych – 3 osoby.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

2.3. Zapewnienie rodzinom zagrożonym eksmisją dostępu do lokali socjalnych/komunalnych.

Gmina Miasto Świdnica dysponuje 469 lokalami z najmem socjalnym. W 2021 r. z zasobów Miasta:

- 16 rodzin (27 osób w tych rodzinach) otrzymało przydział lokalu z najmem socjalnym,
- 6 rodzin (12 osób w tych rodzinach) otrzymało przydział lokalu komunalnego.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

2.4. Zapewnienie pomocy specjalistycznej rodzinom dotkniętym uzależnieniami i przemocą w rodzinie.

Wobec rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy postępowanie prowadzą grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Grupy robocze pomocą obejmowały:

■ 242 rodziny, w których prowadzono procedurę „Niebieskie Karty” – 703 osoby, w tym 175 procedur uruchomiono w 2021 r. W rodzinach tych było:

- 247 kobiet, w tym 6 niepełnosprawnych i 46 w wieku senioralnym,
- 244 mężczyzn, w tym 6 niepełnosprawnych i 19 w wieku senioralnym,
- 212 dzieci, w tym 3 niepełnosprawnych;

■ 331 osób doznających przemocy w rodzinie:

- 208 kobiet,
- 24 mężczyzn,
- 99 dzieci w wieku do 18 lat.

W wyniku działań grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie:

- sporządzono 112 formularzy „Niebieska Karta-C”, wypełnianych z osobą doznającą przemocy,
- sporządzono 150 formularzy „Niebieska Karta-D”, wypełnianych w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Osoby dotknięte przemocą w rodzinie skorzystały z poradnictwa:

- psychologicznego – 95 osób,
- prawnego – 145 osób,
- socjalnego – 273 osoby,
- zawodowego i rodzinnego – 179 osób,
- medycznego – 30 osób.

W 2021 r. zakończono 172 procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 109 na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 63 w wyniku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom, w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, 9 dzieci (w tym 3 chłopców, 6 dziewcząt) zostało odebranych z 4 rodzin z powodu bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. 7 dzieci umieszczono u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej (w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny) oraz 2 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Prowadząc pracę socjalną z rodziną będącą pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracownicy socjalni stale współpracują z asystentami rodziny, psychologiem Ośrodka oraz innymi podmiotami z terenu miasta, realizującymi swoje zadania statutowe wobec tych rodzin, w szczególności ze szkołami, przedszkolami, Komendą Powiatową Policji, kuratorami oraz innymi podmiotami zobowiązanymi do pracy na rzecz rodziny. W 2021 r. pracownicy socjalni sporządzili:

- 60 powiadomień do Sądu Rejonowego III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratora z powodu zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych,
- 43 wnioski do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o objęcie leczeniem.

Na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone były grupy wsparcia, o charakterze otwartym, po wcześniejszej konsultacji z terapeutą:

■ dla osób, które doświadczyły lub doświadczają jakiegokolwiek rodzaju przemocy w rodzinie (psychicznej, fizycznej, seksualnej, ekonomicznej). Celem spotkań było podniesienie poczucia wartości uczestników i poznanie własnych granic fizycznych i psychicznych. Uczestnicy uczyli się m.in. jak rozpoznać zagrożenie i sposoby ich unikania w kontaktach z agresorem oraz komunikacji bez przemocy i technik samoobrony. Spotkania prowadziło 2 terapeutów. W 2021 r. odbyło się 20 dwugodzinnych spotkań, w których uczestniczyło do 4 osób;

■ dla osób z zaburzeniami psychicznymi, cierpiących na depresje, zaburzenia psychiczne lub inne dolegliwości emocjonalne utrudniające funkcjonowanie w życiu społecznym lub osobistym oraz dla ich rodzin i bliskich. Celem prowadzenia grupy było wzmocnienie emocjonalne uczestników, nauka radzenia sobie w życiu z chorobą i jej kryzysami. W 2021 r. odbyło się 45 spotkań po 2 godz., w których uczestniczyło do 4 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizowanego poradnictwa udzielił wsparcia w formie:

■ interwencji kryzysowej z powodu:

- przemocy domowej – 64 porady (w tym 59 osobom doznającym przemocy w rodzinie i 5 sprawcom przemocy w rodzinie), dla 22 osób (w tym 18 osobom doznającym przemocy w rodzinie i 4 sprawcom przemocy w rodzinie), w tym 12 porad dla 2 dzieci,
- uzależnień – 2 porady udzielone 2 osobom,
- współuzależnienia – 3 porady udzielone 3 osobom,
- problemów wychowawczych – 147 porad dla 50 osób, w tym 19 porad dla 12 dzieci i młodzieży,
- zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 193 porady dla 58 osób, w tym 67 porad dla 15 dzieci,
- problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 44 porady dla 19 osób;

■ pomocy psychologicznej z powodu:

- przemocy domowej – 64 porady (w tym 59 udzielonych osobom doznającym przemocy w rodzinie i 5 sprawcom przemocy w rodzinie) dla 22 osób (w tym 18 osobom doznającym przemocy w rodzinie i 4 sprawcom przemocy w rodzinie), w tym 12 porad dla 2 dzieci,
- uzależnień – 2 porady udzielone 2 osobom,
- współuzależnienia – 4 porady udzielone 4 osobom,
- problemów wychowawczych – 176 porad dla 62 osób, w tym 29 porad dla 16 dzieci i młodzieży,
- zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 292 porady dla 82 osób, w tym 82 porady dla 18 dzieci i młodzieży,
- problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 55 porad dla 23 osób;

■ pomocy prawnej z powodu przemocy domowej – 4 porady dla 2 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Mieszkańcy Świdnicy uwikłani w problem alkoholowy i przemocowy korzystali w 2021 r. z profesjonalnego leczenia finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą stacjonarnie i całodobowo oraz ambulatoryjnie:

■ całodobowy program psychoterapii uzależnień realizował Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze, w tym:

- Program Całodobowego Oddziału Terapii Uzależnień realizowało 24 uczestników, ukończyło 15 osób,
- Program Całodobowego Oddziału Podwójnej Diagnozy realizowało 3 uczestników, ukończyła 1 osoba;

■ program terapii uzależnienia w warunkach ambulatoryjnych w Świdnicy realizowały funkcjonujące w Świdnicy, działające w strukturach Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze:

- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia – 145 uczestników terapii uzależnienia, którą ukończyło 27 osób oraz 23 uczestników terapii współuzależnienia, którą ukończyło 18 osób,

- Poradnia Leczenia Uzależnień – 24 uczestników terapii uzależnienia, którą ukończyło 8 osób oraz 1 uczestnik terapii współuzależnienia, który ukończył terapię.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia oraz i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy, w tym:

- Poradnictwo i terapia indywidualna dla osób doświadczających przemocy domowej oraz rodziców osób uzależnionych – 53 osoby, 160 godz. terapii indywidualnej, w ramach 40 dyżurów,

- Terapia grupowa dla osób doświadczających przemocy domowej, w celu jej zatrzymania – grupa otwarta, w której brało udział 8 osób, 156 godz. terapii, w ramach 39 sesji,

- Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej – grupa otwarta, w której brało udział 7 osób, 80 godz. terapii, w ramach 20 sesji,

- Grupa pracy nad złością – grupa otwarta, w której brało udział 16 osób, 48 godz. terapii, w ramach 12 sesji,

- Trening umiejętności służących zdrowieniu – grupa otwarta, w której brało udział 14 osób, 44 godz. terapii, w ramach 11 sesji,

- Zapobieganie nawrotom choroby – grupa otwarta, w której brało udział 13 osób, 52 godz. terapii, w ramach 13 sesji,

- Grupowy Trening Asertywności dla osób uwikłanych w przemoc domową, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu asertywnego zachowania – 12 uczestników, 2 treningi po 25 godz., łącznie 50 godz.,

- Poradnictwo i terapia indywidualna dla młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, w zakresie zwiększenia wiedzy i umiejętności potrzebnych do zdrowego życia – 1-4 osoby w trakcie dyżuru, 160 godz. w ramach 40 dyżurów,

- Trening Kompetencji Społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej – w grupach 1-4 osobowych, 128 godz. w ramach 32 sesji.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

W realizacji zadań wobec rodziny dotkniętej przemocą najważniejsze jest przerwanie przemocy i zapewnienie bezpieczeństwa osobom jej doświadczającym. Schronienie i wsparcie osobom doświadczającym przemocy w Świdnicy zapewnia:

■ Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, w ramach prowadzonego hostelu dla ofiar przemocy w rodzinie, dysponującego 12 miejscami. W 2021 r.:

- udzielono schronienia 15 osobom, w tym 6 dorosłym i 9 dzieciom,

- mieszkańcy przebywali w hostelu od 3 do 12 miesięcy, łącznie 2.168 osobodni,

- zapewniono pomoc w formie noclegu, wyżywienia (okresowo), wsparcia pedagogicznego, rozmów wspierających i motywujących do rozwiązywania problemów;

źródło: Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”

■ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach mieszkania interwencyjnego dla ofiar przemocy w rodzinie, które dysponuje 7 miejscami. W 2021 r.:

- zapewniono schronienie 7 osobom, w tym 3 kobietom i 4 dzieciom.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

W sytuacji, gdy sprawca stanowi realne zagrożenie dla zdrowia i życia domowników, jest izolowany. W realizacji zadania uczestniczą instytucje posiadające w tym zakresie ustawowe uprawnienia:

■ Komenda Powiatowa Policji w 2021 r.:

- podjęła działania interwencyjne wobec 219 osób będących sprawcami przemocy w rodzinie, w tym 178 mężczyzn i 41 kobiet,
 - sporządziła 33 wnioski do Prokuratury Rejonowej w Świdnicy o objęcie aktem oskarżenia wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie, w tym 30 mężczyzn i 3 kobiet;
- źródło: Komenda Powiatowa Policji

■ Prokuratura Rejonowa w Świdnicy w 2021 r. prowadziła 235 postępowań karnych wobec sprawców przemocy w rodzinie:

- w 25 sprawach zastosowano izolacyjny środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania,
 - w 64 przypadkach zastosowano dozór policji z zakazem zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą i jej bezpośredniego otoczenia,
 - w 1 przypadku zastosowano dozór policji pod warunkiem opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
 - 71 osób zobowiązano do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia;
- źródło: Prokuratura Rejonowa

■ Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny w 2021 r. zarejestrował 19 spraw o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny, wobec którego dopuścił się przemocy w rodzinie:

- w 2 sprawach udzielono zabezpieczenia, poprzez natychmiastowe nakazanie uczestnikowi postępowania opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu na czas trwania postępowania,
- w 12 sprawach zobowiązano sprawcę przemocy w rodzinie do opuszczenia lokalu mieszkalnego.

źródło: Sąd Rodzinny I Wydział Cywilny

Zadanie 3. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży

3.1. Realizowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.

Urząd Miejski w Świdnicy, w ramach działań integracyjnych i edukacyjno-informacyjnych w obszarze zapobiegania uzależnieniom i przemocy oraz kształtowania właściwych postaw rodzicielskich, w 2021 r.:

■ zrealizował konkurs „Światowy dzień bez papierosa” – międzyszkolny konkurs plastyczny, polegający na przygotowaniu przez uczniów publicznych szkół podstawowych prac, które wykorzystane zostały w kampanii profilaktycznej adresowanej do mieszkańców Świdnicy;

■ zakupił 7 szt. nośników pendrive z nagraniem spektaklem teatralnym „Strach ma wielkie oczy”, o tematyce agresji, przemocy, prześladowania oraz działań profilaktycznych, adresowanym do uczniów klas 0-5 wraz z dostępem do linku źródłowego umożliwiającego przeprowadzenie zajęć online – profesjonalne, autorskie nagranie audiowizualne, w formie kabaretowo-edukacyjnej, w oparciu o scenariusz powstały przy wsparciu merytorycznym psychologa dziecięcego i pedagoga szkolnego;

■ dofinansowano projekt „Zajęcia profilaktyczne w ramach Międzynarodowego dnia walki z AIDS”, realizowany przez Fundację Promocji Terapii i Muzyki Green:

- kampania w mediach społecznościowych fb na temat HIV/AIDS, narkomanii, alkoholizmu – 12.319 odsłon,

- koncerty, wykłady, prezentacja multimedialna, foldery edukacyjne o tematyce HIV/AIDS dla młodzieży i ich opiekunów ze świdnickich szkół podstawowych – 157 odbiorców,
 - ulotki informacyjno-edukacyjne,
 - Czerwone Wstążki – Solidarni z AIDS.
- źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Głównym realizatorem programów profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci i młodzieży są świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe. W 2021 r. realizowały m.in.:

- Przedszkole Miejskie nr 6:
 - Czym skorupka za młodu;
- Przedszkole Miejskie nr 14:
 - Czyste powietrze wokół nas;
- Przedszkole Miejskie nr 15:
 - Jak zdrowo żyć – pogadanki na temat zdrowych i niewłaściwych postaw oraz negatywnego wpływu używek na zdrowie człowieka, 125 dzieci,
 - Jak być dobrym dla innych – rozpoznawanie, nazywanie i rozumienie emocji, uwrażliwienie na potrzeby innych, 25 dzieci,
 - Mój przyjaciel oddech. Praktyka uważności z elementami jogi – radzenie sobie z emocjami i przemocą, 25 dzieci;
- Przedszkole Miejskie Nr 16:
 - Jestem ważny – wzmacnianie poczucia wartości, radzenie sobie w trudnych sytuacjach, 20 dzieci,
 - Trening Umiejętności Społecznych, 8 dzieci,
 - Opowiadania o emocjach, radzeniu sobie z trudnymi sytuacjami, np. Opowiadki rodzinne, 80 dzieci;
- Szkoła Podstawowa nr 1:
 - Emocje – kształtowanie postaw społecznych u dzieci, rozbudzanie wiary w siebie i własne możliwości, wychowanie do empatii, wyrozumiałości, szacunku i wrażliwości, 37 uczestników,
 - Przyjaciele Zippiego – w zakresie promocji zdrowia psychicznego, kształtowania umiejętności psychospołecznych i radzenia z trudnościami, 25 uczestników,
 - Jestem ważny i jestem uważny – rozwijanie koncentracji i poczucia wartości, 14 uczestników;
- Szkoła Podstawowa nr 2:
 - Bezpieczeństwo w sieci, 405 uczestników,
 - „Eko Misja” – projekt ekologiczny, 70 uczestników;
- Szkoła Podstawowa nr 4:
 - warsztaty rozwijające demokratyczne formy współżycia, współdziałania i przyjmowania współodpowiedzialności za jednostkę i grupę, 542 uczestników,
 - Jak z emocji stworzyć sprzymierzeńca? Warsztaty rozwoju inteligencji emocjonalnej, zrealizowane przez Genesis Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe, 132 uczestników,
 - Zagrożenia wynikające z niewłaściwego korzystania z internetu, agresji i hejtu, 768 uczestników,
 - Trening Umiejętności Społecznych, 50 uczestników;
- Szkoła Podstawowa nr 6:
 - Szkolny program obejmujący tematy: budowania pewności siebie i kształtowania zaradności życiowej, przemocy i agresji rówieśniczej, wychowanie do wartości, zdrowy tryb życia, 776 uczestników,
 - TAK czy NIE, 246 uczestników,
 - Wiem co robię, 149 uczestników,
 - Przyjaciele Zippiego – w zakresie promocji zdrowia psychicznego, kształtowania umiejętności psychospołecznych i radzenia z trudnościami, 24 uczestników,

- Spójrz inaczej, 179 uczestników,
 - Saper, czyli jak rozładować agresję, 194 uczestników,
 - Program Promocji Zdrowia Fundacji im. S. Batorego, 65 uczestników,
 - Lekcje z emocjami. Jak dbać o swój nastrój? – program realizowany w ramach Uniwersytetu Dzieci, 24 uczestników,
 - Safer Internet, 24 uczestników,
 - Elementarz-II, czyli program siedmiu kroków, 19 uczestników,
 - Wychowanie Przeciw Przemocy Fundacji BENE VOBIS, 19 uczestników;
 - Szkoła Podstawowa nr 8:
 - Przemoc i agresja – warsztaty zrealizowane przez Genesis Centrum Edukacyjno-Szkoleniowe (wszyscy uczniowie klas 4-8),
 - Życie bez nałogów, 196 uczestników,
 - Sposoby radzenia sobie z przemocą i agresją, Przemoc rówieśnicza, 394 uczestników,
 - Przyjaciele Zippiego – w zakresie promocji zdrowia psychicznego, kształtowania umiejętności psychospołecznych i radzenia z trudnościami, 15 uczestników,
 - Alkohol, nikotyna, profilaktyka uzależnień – zajęcia biblioteczne, 50 uczestników;
 - Szkoła Podstawowa nr 105:
 - Jak radzić sobie ze stresem, 83 uczestników,
 - Cyber świat, 54 uczestników;
 - Szkoła Podstawowa nr 315:
 - Stop przemocy – mam prawo w szkole czuć się bezpiecznie, 25 uczestników,
 - Styl życia a nasze zdrowie – konkurs międzyszkolny,
 - Bezpieczna Akademia Puchatka, 30 uczestników.
- źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

3.2. Organizowanie miejsc opieki i wychowania dla dzieci.

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy zadanie pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego z programem socjoterapeutycznym dla dzieci i młodzieży”, z przeznaczeniem dla 150 dzieci i młodzieży, realizowały 3 organizacje pozarządowe, w ramach placówek:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego, dla 60 uczestników,
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników.

W 2021 r. łącznie z zajęć w placówkach korzystało 154 dzieci i młodzieży, socjoterapią objętych było 105 podopiecznych placówek.

3.3. Zapewnienie nieodpłatnych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wsparcie w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewniają placówki wsparcia dziennego. Ich podstawowym zadaniem jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując pozalekcyjne zajęcia sportowe i twórcze o różnym charakterze. Zajęcia prowadzone są w dni robocze w godzinach popołudniowych. W okresie wolnym od zajęć szkolnych placówki organizują podopiecznym czas.

Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Przyjęcie odbywa się według procedury weryfikacji dzieci deklarujących zamiar uczęszczania do placówek wsparcia dziennego dotowanych przez Gminę Miasto Świdnica. W pierwszej kolejności placówka przekazuje do Ośrodka informację o rodzinie, która zgłosiła dziecko do placówki, wraz z przedstawieniem sytuacji rodziny uzasadniającej konieczność udzielenia tego rodzaju wsparcia. Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w rodzinie, by ustalić, czy rodzinie powinna być udzielona pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Wniosek pracownika socjalnego o podjęcie pracy z rodziną w formie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka zatwierdza Dyrektor Ośrodka. Praca z rodziną w tym zakresie odbywa się w oparciu o przygotowywany plan pracy, przy stałej współpracy z placówką wsparcia dziennego.

W 2021 r. 10 dzieci w wieku od 7 do 15 lat z 8 najuboższych rodzin będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej otrzymało karty kolonijne, uprawniające do skorzystania z nieodpłatnego wypoczynku letniego, realizowanego na zlecenie Kuratorium Oświaty we Wrocławiu. Wypoczynek został zorganizowany w Ośrodku Wypoczynkowym Bursztyn w nadmorskiej miejscowości Międzywodzie.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Na zlecenie Urzędu Miejskiego w Świdnicy w 2021 r. realizowane były zajęcia dodatkowe pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży:

- Strefa Zabawy dla Dzieci, zrealizowana na Rynku z okazji Dnia Dziecka;
- Blok Strefy Zabawy dla Dzieci, realizowany w dniach 9-11 lipca podczas Festiwalu Teatru Otwartego – miejsce integracji dzieci z różnych środowisk, proponujące zdrowe modele spędzania czasu wolnego;
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży, w szczególności ze świdnickich świetlic socjoterapeutycznych, dla rodziców i bibliotekarzy świdnickich szkół podstawowych – w celu pokazania możliwości spędzania czasu wolnego, jako alternatywy dla destruktynych zachowań, przede wszystkim w środowisku zagrożonym negatywnymi skutkami spożywania alkoholu;
- Warsztaty dla dzieci i młodzieży objętych opieką świdnickich świetlic socjoterapeutycznych, z zakresu:
 - fotografii analogowej i cyfrowej „Atelier fotografa od XIX do XXI wieku”,
 - ćwiczenia umiejętności manualnych i cierpliwości podczas ich tworzenia „Tworzenie Świdnickich Szopek Bożonarodzeniowych”,
- Zajęcia profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci w okresie przerwy wakacyjnej, realizowane przez Fundację Ładne Historie:
 - warsztaty sportowo-edukacyjne: rowerowe, deskorolkowe, pumtrack,
 - warsztaty teatralne,
 - tematyczne zajęcia animacyjno-edukacyjne, odbywające się na różnych świdnickich podwórkach: prawa dziecka, prawo do różnienia się od innych, prawo do wyrażania emocji, prawo do edukacji, prawo do życia bez przemocy;

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

■ „Muzeum uczy i bawi” realizowane dla rodzin z dziećmi w każdą wakacyjną sobotę, w ramach „Festiwalu wrażeń” – kupiecka podróż dawnym szlakiem handlowym, pokazująca m.in. jak i gdzie podróżowano, czym handlowano, do czego służyła stopa i dlaczego łokieć łokciowi był nierówny, z udziałem postaci: waźnika, aptekarza, piekarza, garncarza;

■ Jarmark Bożonarodzeniowy i Świdnicka Kolęda – konkursy, wystawy, występy artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych;

źródło: Wydział Promocji Urzędu Miejskiego

Miejską placówką wychowania pozaszkolnego jest Młodzieżowy Dom Kultury, w której w sposób twórczy dzieci i młodzież mogą spędzać czas wolny, realizując program dydaktyczno-wychowawczy placówki, w ramach:

■ stałych zajęć prowadzonych w trybie roku szkolnego, o profilu artystycznym, technicznym i sportowym (661 uczestników):

- zajęcia plastyczne – malarstwo, grafika, ceramika, formy dekoracyjne, techniki różne, 162 uczestników,
- zajęcia muzyczne – wokalne, nauka gry na instrumentach, zespoły muzyczne z elementami tańca dla najmłodszych, 173 uczestników,
- zajęcia informatyczne – robotyka, 65 uczestników,
- zajęcia techniczne – modelarstwo, formy dekoracyjne i użytkowe z elementami rękodzieła, 86 uczestników,
- zajęcia sportowe – szachy, 106 uczestników,
- zajęcia animacyjne – teatralne, 69 uczestników;

■ imprez rozwijających zainteresowania i uzdolnienia dzieci i młodzieży, w tym m.in.:

- koncerty: Muzyczny upominek z okazji Dnia Kobiet, Przegląd Piosenki i Pieśni Patriotycznej,
- wycieczki, wyjazdy, rajdy: narty biegowe, rajdy piesze, marsz na orientację, biegi,
- prezentacje artystyczne: Dzień Talentów, Życzenia Wielkanocne, Katyń pamiętamy,
- wernisaż wystawy: Turystyczne śnieżne kule, turystyczne drewniaczki Geocasching, Banknoty i monety z moich podróży, Magnesy turystyczne,
- udział w mistrzostwach i turniejach szachowych,
- konkursy: recytatorski, krajoznawczy, piosenki, plastyczne, keyboardowy.

źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

Świdnicki Ośrodek Kultury organizuje dla dzieci i młodzieży formy spędzania czasu wolnego związane z edukacją kulturalną i wychowaniem przez sztukę, w ramach:

■ zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia:

- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mała Świdnica” – 60 uczestników,
- Zespół Tańca Narodowego i Estradowego „Krag” – 40 uczestników,
- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mały Jubilat” – 55 uczestników,
- Zespół Pieśni i Tańca „Jubilat” – 40 uczestników,
- Mażoretki Prima – 75 uczestników,
- Alchemia teatralna (grupa młodych) – 28 uczestników;

■ artystyczne projekty, m.in.:

- Świdnickie Recenzje Muzyczne – projekt umożliwiający fanom muzyki wpływ na repertuar koncertowy Świdnickiego Ośrodka Kultury, poprzez składanie recenzji, także w formie autorskich recenzji płytowych, 35 uczestników,
- całoroczne konkursy poetyckie w ramach Turnieju Jednego Wiersza, 12 uczestników,
- Czas na teatr – cykl warsztatów maski teatralnej, 30 uczestników;
- Alchemia teatralna – przedsięwzięcie edukacyjno-teatralne mające integrować przedstawicieli różnych grup wiekowych, od młodzieży po seniorów, w ramach wspólnych warsztatów i pokazów – 193 uczestników,
- Familijne Warsztaty Plastyczne dla całych rodzin, 20 uczestników.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

Miejska Biblioteka Publiczna realizując zadania statutowe organizuje dodatkowe zajęcia pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży, rozwijające ich zainteresowania i uzdolnienia, m.in.:

■ zajęcia otwarte:

- BIBLIOeko – zabawy na Świętojańskim Ekopikniku, 100 uczestników,
- warsztaty „Góry literatury”, 50 uczestników,
- Rodzinne warsztaty Św. Mikołaja, 25 uczestników,
- zajęcia czytelnicze Bajeczne Podróże, 18 uczestników;

- warsztaty: pisarskie, Odetchnij z książką;
- wystawy.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna

Miejskie szkoły podstawowe realizowały dla swoich uczniów nieodpłatne zajęcia pozalekcyjne, które organizują czas wolny oraz uczą, jak samodzielnie spędzać czas wolny, m.in. zajęcia:

- biblioteczne, promujące czytelnictwo i rozwijające zainteresowania, Czytam i piszę,
- sportowe, w tym w ramach programu Profilaktyka poprzez sport, będące alternatywą dla dzieci ze środowisk zagrożonych demoralizacją, pływanie,
- artystyczne: plastyczne, manualne, gry na instrumentach, chóru, rytmiczno-taneczne,
- przedmiotowe: matematyczne, przyrodnicze, chemiczne, geograficzne, historyczne, językowe,
- języka migowego,
- informatyczne, dziennikarskie, ekologiczne.

źródło: miejskie szkoły podstawowe

3.4. Zapewnienie dzieciom i młodzieży wsparcia specjalistycznego.

Miejskie szkoły podstawowe zapewniają uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad		
		uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie	4.220	2.501	793	1.287
w tym w zakresie:				
problemów wychowawczych	1.614	638	494	570
uzależnień	86	39	118	34
współuzależnienia	40	18	26	15
przemocy domowej	133	58	67	57
inne, m.in.: trudności emocjonalne, interwencje, zajęcia grupowe, przemoc rówieśnicza, obniżenie nastroju, zagrożenie zaburzeniami nastroju	2.347	1.748	88	611

W związku z realizacją w 2021 r. nauki w formie zdalnej, uczniowie szkół podstawowych zostali objęci dodatkowymi formami wsparcia:

- konsultacje telefoniczne oraz przy użyciu innych komunikatorów z psychologami i pedagogami szkolnymi,
- spotkania indywidualne z psychologiem i pedagogiem na terenie szkoły lub w środowisku,
- publikowanie na platformach edukacyjnych materiałów dotyczących kompetencji społeczno-emocjonalnych i osobistego rozwoju, w zakresie organizacji czasu pracy, motywacji do pracy, radzenia sobie z izolacją, radzenia sobie ze stresem,
- diagnozowanie samopoczucia uczniów,
- pomoc nauczycieli współorganizujących proces nauczania dla uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
- pomoc przy trudnościach technicznych i instruktaż,

- objęcie uczniów mających trudności w realizacji nauki w formie zdalnej oraz uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych zajęciami stacjonarnymi na terenie szkoły, z zachowaniem reżimu sanitarnego.

źródło: miejskie szkoły podstawowe

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia dzieciom i młodzieży ze Świdnicy wsparcie specjalistyczne: psychologiczne i terapeutyczne w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7. Realizacja pomocy wymaga wyrażenia zgody przez rodziców/opiekunów dziecka oraz akceptacji Dyrektora Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.5. Wsparcie materialne i rzeczowe dzieci.

W celu zabezpieczenia realizacji potrzeb edukacyjnych dzieci i młodzieży Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił świadczenia pieniężne:

- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 180 osób,
- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 875 osób,
- dodatek do świadczenia rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 14 osób,
- zasiłek szkolny – 22 uczniów,
- stypendium szkolne – 251 uczniów.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W związku z realizacją w 2021 r. nauki w formie zdalnej, 162 uczniów szkół podstawowych zostało objętych wsparciem w formie wypożyczenia sprzętu komputerowego, laptopów i komputerów stacjonarnych, w ramach programu Zdalna Szkoła, Zdalna Szkoła+ oraz z zasobów własnych szkoły.

źródło: miejskie szkoły podstawowe

3.6. Dożywianie dzieci.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w realizacji wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”, poprzez finansowanie posiłków. Nieodpłatne dożywianie przyznawane jest osobom i rodzinom, których dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kryterium dochodowego. W 2021 r.:

■ programem objęte były 383 osoby, które korzystały z posiłków, w formie pełnego obiadu, obiadu (308 rodzin, 549 osób w tych rodzinach), w tym:

- 69 dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 78 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- 236 osób dorosłych;

■ dożywianie prowadziło 21 placówek, w tym:

- 9 szkół,
- 8 przedszkoli,
- 2 żłobki,
- 2 inne placówki;

■ łącznie wydano 53.701 posiłków, w tym:

- 5.556 dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej,
- 7.601 uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej,
- 40.544 pozostałym osobom;

■ średni koszt jednego posiłku pokrywanego w ramach programu wynosił 6,67 zł.

W 2021 r., mimo spełnienia kryterium, z dożywiania w ramach programu nie korzystały 4 osoby dorosłe, z powodu niechęci do tej formy pomocy.

Wsparcia w ramach programu udziela się w szczególności dzieciom korzystającym z posiłków w żłobkach, przedszkolach i szkołach, do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej oraz osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, w szczególności samotnym, w podeszłym wieku, chorym i niepełnosprawnym. Pracownicy socjalni i pedagodzy szkolni podejmują działania w celu objęcia dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci i uczniów szkół, w szczególności z rodzin wieloprotblemowych. W przypadku dzieci spożywających posiłki w szkołach, szczególny nacisk kładzie się na to, by dzieci spożywały posiłki na terenie placówki. Przyjęto zasadę, że rodzice nie pobierają posiłków na wynos, poza wyjątkowymi sytuacjami. W 2021 r., w związku z wprowadzeniem w szkołach kształcenia na odległość i czasowego ograniczenia funkcjonowania szkół i placówek oświatowych, posiłki wydawane były na wynos.

W 2021 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nadzorował realizację zadania publicznego miasta pn. „Pozyskiwanie i dystrybucja żywności”, zleconego Spółdzielni Socjalnej „MITOS”, w trybie otwartych konkursów ofert. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji, potrzebujące wsparcia w postaci bezpłatnej żywności, kwalifikowane były przez pracowników socjalnych Ośrodka. Pomocą objęto łącznie 1.700 mieszkańców Świdnicy, którym wydano 21 różnych produktów spożywczych, o łącznej masie 121.229 ton.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Z zajęć w placówkach wsparcia dziennego w 2021 r. średnio dziennie korzystało 138 dzieci i młodzieży. Wszystkie placówki zapewniały podopiecznym posiłek:

- 2 placówki w formie jednego ciepłego dania i podwieczorku,
- 1 placówka w formie dwudaniowego ciepłego posiłku i podwieczorku.

Na podwieczorek składały się m.in. owoce, bułki, ciasto, które dzieci mogły zabrać do domu. W okresie realizowania pracy w formie zdalnej, w związku z zakazem prowadzenia zajęć stacjonarnie w placówce, dzieci otrzymywały paczki żywnościowe.

Zadanie 4. Zapewnienie i doskonalenie systemu zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych służących budowaniu i utrzymaniu systemu wsparcia rodziny

4.1. Wypracowanie procedur pracy interdyscyplinarnej na rzecz rozwiązywania problemów opiekuńczo-wychowawczych.

W celu wspierania pracowników realizujących pracę z rodziną oraz monitorowania sytuacji rodzin i dzieci zagrożonych kryzysem, pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej opracowują wewnętrzne procedury postępowania w indywidualnych przypadkach do stosowania przez pracowników socjalnych Ośrodka. Praca realizowana jest w oparciu o dotychczas wypracowane procedury dotyczące:

- zasad współpracy i wspierania rodziny przez asystenta rodziny,
- postępowania w sytuacji potrzeby umieszczenia w hostelu/ośrodku wsparcia osoby/rodziny doznającej przemocy, gdy nie ma innej możliwości odizolowania od sprawcy przemocy,
- motywowania do terapii osoby stosujące przemoc domową,
- pracy z rodziną biologiczną w sytuacji umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu umożliwienia jak najszybszego powrotu dziecka do domu rodzinnego.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania dotyczące zagadnień związanych z rodzinną pieczą zastępczą oraz osobami usamodzielnianymi realizuje Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Jednym z zadań Zespołu jest dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej. W 2021 r. odbyły się 72 posiedzenia Zespołu.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

4.2. Zapewnienie warunków do podnoszenia kwalifikacji osób zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2021 r. przeprowadził działania edukacyjne podnoszące poziom wiedzy i doskonalące umiejętności dla pracowników Ośrodka oraz innych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

■ warsztaty w zakresie procedury interwencji w związku z przemocą w rodzinie:

Warsztaty dwudniowe, w łącznym wymiarze 12 godz. przeznaczone były dla pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i współpracujących z nimi policjantów Komendy Powiatowej Policji. Ich celem była praktyczna analiza procesu interwencji i udzielania pomocy ofiarom przemocy, ze szczególnym zwróceniem uwagi na rozumienie specyficznych zachowań ofiar i sprawców, sposobów pozyskiwania od nich informacji i ich dokumentowania. Warsztaty poprowadził Krzysztof Bochenek, posiadający 16-letnie doświadczenie w pracy w policji, specjalista m.in. z zakresu reagowania kryzysowego oraz koordynacji i wprowadzania procedur. Zrealizowane zostały w 2 edycjach. Wzięło w nich udział łącznie 19 osób, w tym 9 pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i 10 dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji;

■ superwizja indywidualna:

Pracownicy socjalni, asystenci rodziny, psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz członkowie grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, będący pracownikami Ośrodka uczestniczyli w superwizjach indywidualnych. Ich celem jest wieloaspektowy ogląd pracy służący rozwiązaniu trudności merytorycznych i emocjonalnych związanych z wykonywaniem pracy, udzielenie wsparcia w rozwiązywaniu trudnych sytuacji i analiza pracy z określonym klientem. Uczy nowych rozwiązań, metod, pozytywnych wzorców pracy z klientem, służy rozwojowi współpracy zespołowej oraz doskonaleniu kompetencji zawodowych, poprzez edukację, m.in. w zakresie komunikacji, asertywności, radzenia sobie z emocjami i stresem, pracy z osobami i rodzinami przeżywającymi trudności życiowe, zagrożonymi dysfunkcją i wykluczeniem społecznym, w tym klientem wieloprogowym, uwikłanym w problemy uzależnień oraz przemoc domową – w 2021 r. zrealizowano 24 spotkania, po 6 godz. zegarowych, łącznie 144 godz. Z superwizji skorzystało 27 osób. Spotkania prowadziła Renata Bibik, doktor nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, psycholog, mediator, terapeuta uzależnień oraz specjalista przeciwdziałania przemocy w rodzinie, z doświadczeniem w prowadzeniu warsztatów dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz terapii grupowej i konsultacji indywidualnych.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach w obszarze pracy z rodziną, organizowanych przez podmioty zewnętrzne, realizowane stacjonarnie oraz online:

- Nowe rozporządzenie w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego – 2 osoby,
- Międzynarodowa konferencja naukowa „Dziecko dla systemu, czy system dla dziecka” – 1 osoba,
- Sytuacja dziecka w okresie pandemii – jak diagnozować przemoc i udzielać wsparcia, procedura NK – 1 osoba,
- Karta Dużej Rodziny w praktyce – 1 osoba,

- Dzieci i młodzież, jako odbiorcy działań profilaktycznych. Działania w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – 1 osoba,
 - Podejście skoncentrowane na rozwiązaniach w pracy asystenta – 4 osoby.
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Urząd Miejski w 2021 r. zorganizował formy podnoszące kwalifikacje osób zaangażowanych w pracę na rzecz rodziny:

- szkolenia dla nauczycieli świdnickich szkół w zakresie reagowania na sytuacje kryzysowe między rodzicami, uczniami oraz nauczycielami, ze szczególnym wskazaniem na problem przeciwdziałania przemocy w szkole i w rodzinie – warsztaty i rady pedagogiczne dla nauczycieli,
 - dwudniowe szkolenie w zakresie reagowania w sytuacji kryzysowej, radzenia sobie z emocjami i stresem w pracy socjalnej oraz komunikacji z trudnym klientem – dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, 40 uczestników,
 - szkolenie online cyfrowy kwestionariusz diagnostyczny FASD – 1 osoba, członek Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - czterodniowe szkolenie Uzależnienie od alkoholu, nowe paradygmaty w leczeniu oraz praca z rodziną z problemem alkoholowym. Dialog motywujący, jako skuteczna metoda motywowania do zmiany zachowań – 8 osób, członków Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - czterodniowe szkolenie „Dzieci i młodzież jako odbiorcy działań profilaktycznych-działania rekomendowane w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w kontekście nowego NPZ na lata 2021-2025. Ochrona prawna dziecka, jako wsparcie działań gminnego programu – 1 osoba, członek Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - szkolenie Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej, dla nauczycieli świdnickich szkół podstawowych – 3 szkolenia dla nauczycieli klas III, IV i VI z 7 szkół,
 - szkolenie FAS jako trauma rozwojowa. Diagnoza i możliwości pomocy – 30 osób: pracownicy socjalni, asystenci rodziny, pracownicy pieczy zastępczej, pedagodzy, kuratorzy,
 - materiały informacyjne w formie skryptów (35 szt.) i książki (35 szt.) „FAScynujące dzieci”.
- źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych realizował działania w zakresie podnoszenia kompetencji nauczycieli, specjalistów i realizatorów działań wspierających rodzinę:

- Spotkania z Poradnią – cykl spotkań dla wychowawców przedszkoli i nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych:
 - Organizowanie w przedszkolu/szkole pomocy psychologiczno-pedagogicznej w sytuacji kryzysowej wywołanej pandemią covid-19 – 3 spotkania, 86 osób,
 - Wspieranie uczniów w powrocie do nauki stacjonarnej z uwzględnieniem ich potrzeb – 3 spotkania, 76 osób;
- Szkoleniowe rady pedagogiczne:
 - na terenie szkoły – 25 osób,
 - online – 26 osób,
 - w formie konsultacji dla nauczycieli – 49 osób;
- opracowane i upowszechnione materiały informacyjne i edukacyjne na stronie internetowej Poradni:
 - Wskazówki dla nauczycieli – uczeń słabo słyszący,
 - Diagnoza ryzyka specyficznych trudności w nauce matematyki,
 - Wnioski i rekomendacje po badaniach przesiewowych dyskalkulii,
 - Badania przesiewowe pod kątem uzdolnień uczniów,

- Biofeedback w pytaniach i odpowiedziach.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyli w działaniach edukacyjnych w obszarze wspierania rodziny i przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- szkolenie Interwencja kryzysowa w pracy z młodzieżą z elementami poznawczo-behawioralnymi oraz komunikacją bez przemocy – 1 osoba,
- szkolenie Budowanie działań profilaktycznych w ramach Kampanii 19 Dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży – 1 osoba,
- Konferencja w zakresie pomocy psychologicznej dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym w placówkach wsparcia dziennego – 1 osoba.

W superwizji uczestniczyło 3 pracowników Centrum.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie wspierania rodziny w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji, w ramach rad pedagogicznych, konsultacji indywidualnych wychowawców z pedagogiem i psychologiem szkolnym, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- Sytuacje kryzysowe i sposoby ich rozwiązywania – 24 osoby,
- Lekcja Enter – 15 osób,
- Eskape room, czyli oddajemy lekcję uczniom,
- Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży – 60 osób,
- Trening Umiejętności Społecznych – 7 osób,
- ABC profilaktyki – 1 osoba,
- Interwencja kryzysowa-rozpoznawanie, reagowanie, pomoc – 2 osoby,
- Artatool-metody nauczania przez sztukę,
- Współpraca z rodzicami – 10 osób,
- Konferencja Psychoseksualność,
- studia podyplomowe Interwencja kryzysowa i pomoc psychospołeczna – 2 osoby,
- Jak pracować z grupą oraz jak poradzić sobie z tzw. trudnym uczniem – 13 osób,
- Edukacja i terapia osób z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem oraz Zespołem Aspergera – 2 osoby,
- studia podyplomowe Wychowanie do życia w rodzinie – 2 osoby,
- Psychoseksualność w szkole. O wszystkim co może zaskoczyć w sprawie płci i orientacji seksualnej – 7 osób,
- WF z AWF Aktywny powrót uczniów do szkoły – 4 osoby,
- Biblioterapia, jako niekonwencjonalna metoda pracy nauczyciela z uczniem przedszkolnym i w młodszym wieku szkolnym – 1 osoba,
- Integracja klasy w środowisku stacjonarnym oraz online – 1 osoba,
- Pomoc psychologiczno-pedagogiczna z uwzględnieniem czasu pandemii – 2 osoby,
- Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży online – 1 osoba,
- Jak rozmawiać z dziećmi i młodzieżą na temat cyberprzemocy – 1 osoba,
- Efektywna współpraca z rodzicami. Jak rozwiązywać konflikty i prowadzić trudne rozmowy – 72 osoby,
- Odporność psychiczna uczniów i nauczycieli – 1 osoba,
- Komunikacja z uczniami – 1 osoba,
- Dół, czy już depresja – 62 osoby,
- Kryzys w życiu dzieci i młodzieży – 30 osób,
- Depresja i niska samoocena dzieci i młodzieży – 30 osób,
- Psychoseksualność dzieci i młodzieży – 5 osób,
- Czym jest fenoholizm i jak mu zapobiegać – 66 osób,

- NVC szkoła współpracy dla nauczycieli. Wykorzystanie języka porozumienia bez przemocy w kontaktach z rodzicami oraz w pracy z grupą – 11 osób.

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

4.3. Zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W sytuacji, gdy rodzina biologiczna dziecka nie jest w stanie zapewnić mu prawidłowej opieki i wychowania, dziecko nie może wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem jest zapewnienie mu opieki w jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej. Umieszczenie w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W 2021 r. w pieczy zastępczej przebywało 152 dzieci ze Świdnicy, z czego 31 dzieci umieszczono w pieczy zastępczej w 2021 r., w tym:

- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 25 dzieci, w tym 10 umieszczonych w 2021 r.
- w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 18 dzieci, w tym 7 umieszczonych w 2021 r.
- w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 33 dzieci, w tym 1 umieszczone w 2021 r.
- w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 18 dzieci, w tym 3 umieszczonych w 2021 r.
- w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 56 dzieci, w tym 10 umieszczonych w 2021 r.

W Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym przebywało 2 dzieci.

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina ponosi odpłatność według następujących zasad:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2021 r. ze środków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wydatkowano na pobyt dzieci w pieczy zastępczej łącznie 1.219.526 zł, w tym:

- 821.328 zł za dzieci umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 398.198 zł za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Sytuację dzieci z terenu Świdnicy, umieszczonych w rodzinie zastępczej oraz w rodzinnym domu dziecka ocenia organizator rodzinnej pieczy zastępczej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy. Dokonuje ono okresowej oceny, która ma na celu m.in. ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, analizę stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną, modyfikowanie planu pomocy dziecku oraz ocenę zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W 2021 r.:

- 7 dzieci w 5 rodzinach powróciło do rodziny naturalnej,
- 6 dzieci została oddanych do adopcji.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

4.4. Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie roli rodziny, jako naturalnego środowiska wychowawczego oraz z zakresu systemu wspierania rodziny.

Prawidłowo funkcjonująca rodzina stanowi wsparcie dla wychowujących się w niej dzieci, dba o ich rozwój emocjonalny i społeczny, właściwie rozpoznaje i zaspokaja ich potrzeby. Stanowi źródło bezpieczeństwa dla wychowujących się w niej dzieci i kształtuje osobowość młodego człowieka. Działania podnoszące świadomość społeczną w zakresie roli

rodziny, jako naturalnego środowiska wychowawczego podejmowane były w 2021 r. w szczególności przez:

■ Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy:

- w ramach terapii pedagogicznej „Spotkania z Rodziną” – 7 rodzin uczestniczących, 32 spotkania;

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

■ miejskie przedszkola i szkoły podstawowe, m.in.:

- Moja rodzina – zajęcia edukacyjne w zakresie wdrażania do respektowania norm społecznych wynikających z przynależności do rodziny i uświadomienia właściwych postaw podczas pełnienia różnych ról w rodzinie (25 dzieci),

- organizacja okolicznościowych uroczystości z okazji Dnia Babci i Dziadka, Dnia Mamy i Taty, Dnia Dziecka, Dnia Rodziny,

- wspieranie uczniów w przygotowaniu do podejmowania życiowych decyzji i odpowiedniego wypełniania ról rodzinnych na zajęciach Wychowania do życia w rodzinie

źródło: miejskie przedszkola i szkoły podstawowe

Świdnickie rodziny wielodzietne, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci w wieku do 18 lat, lub w przypadku dzieci uczących się do 25 lat, mogą uczestniczyć w programie polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny, na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 listopada 2013 r. W ramach programu samorządowe jednostki organizacyjne i firmy prowadzące działalność gospodarczą wprowadziły zniżkowe i promocyjne opłaty dla osób posiadających Kartę:

- w 2021 r. wydano łącznie 496 kart, 97 rodzinom, w tym 179 dla rodziców/opiekunów i 317 dla dzieci,

- od początku realizacji programu, od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiły do niego 542 świdnickie rodziny, w tym 20 rodzin wielodzietnych po raz pierwszy dołączyło do programu w 2021 r.

- na dzień 31 grudnia 2021 r. liczba partnerów programu wyniosła 85 – w 2021 r. do programu przystąpił 1 nowy partner i 2 przedsiębiorców zamknęło działalność.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego:

- karty wydano łącznie 515 świdnickim rodzinom, dla 2.561 osób w tych rodzinach, w tym 940 rodziców/opiekunów i 1.621 dzieci,

- w 2021 r. do programu dołączyło 40 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 193, w tym 70 rodziców/opiekunów oraz 123 dzieci,

- program realizowany jest w 30.518 punktach firm i instytucji z całej Polski.

Od 1 stycznia 2019 r. weszły w życie zmiany do ustawy o Karcie Dużej Rodziny, zgodnie z którymi karta przysługuje również rodzicom, którzy wychowywali troje lub więcej dzieci. Oznacza to, że rodzice przynajmniej trójki nawet dorosłych już dzieci mogą ubiegać się o wydanie karty. Karty wydawane są dla każdego rodzica, mają bezterminowy okres ważności i uprawniają do zniżek analogicznie, jak w przypadku rodziców z małoletnimi dziećmi. Od momentu wprowadzenia kart dla rodziców wydano łącznie 426 kart, w tym w 2021 r. wpłynęły 24 wnioski i przyznano 38 kart.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Potrzeby związane z realizacją zadań w ramach Programu

W części diagnostycznej Programu Wspierania Rodziny w Gminie Miasto Świdnica na lata 2021-2023 zidentyfikowano główne obszary wymagające zintensyfikowania działań w ramach planowanych zadań:

obszary wymagające zintensyfikowania działań w ramach zadań planowanych w Programie	wskaźnik na 2021 r.
średnio ponad 24% spośród rodzin korzystających z pomocy finansowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej stanowiły rodziny korzystające ze wsparcia z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych	18,8%
19% w grupie osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, stanowiły osoby wychowujące co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	18,7%
w tym średnio około 86,4% stanowiły kobiety	90,1%
obserwowany jest wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej – 139 dzieci w 2020 r.	152 dzieci
w tym również z rodzin objętych asystenturą – 47 dzieci w 2020 r.	45 dzieci
wzrasta liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę z powodu braku współpracy ze strony rodziny – 4 rodziny w 2020 r.	8 rodzin
wzrasta liczba rodzin uwikłanych w problemy uzależnień – 342 rodziny w 2020 r.	353 rodziny
w tym także ze zdiagnozowaną chorobą alkoholową – 131 rodzin w 2020 r.	144 rodziny
maleje liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego – przeciętnie 142 dzieci w 2020 r.	138 dzieci

Z przeprowadzonego w 2021 r. badania ankietowego wynika, że działania profilaktyczne należy bezpośrednio adresować przede wszystkim do rodziców, ponieważ ich dzieci będą powielać zachowania wyniesione z domu. Powinny one uwzględniać edukację w zakresie budowania z dzieckiem dobrych i trwałych więzi, opartych na wzajemnym szacunku, zrozumieniu i zaufaniu, pozbawionych agresji i przemocy. Dostosowując formy oferty należy uwzględnić to, że nauka nowych zachowań dokonuje się poprzez praktykę, przy współpracy i porozumieniu z adresatem działań. Konieczne są działania edukacyjne dla rodziców, które uświadomią im, jaki wpływ na rozwój emocjonalny, poczucie wartości, wzmocnienie reakcji obronnych dziecka ma krzywdzenie go, zarówno fizyczne, jak i psychiczne. Jakże będzie mieć to konsekwencje w funkcjonowaniu psychicznym, emocjonalnym i społecznym w jego dorosłym życiu.

PREZYDENT MIASTA

Beata Moskal-Słaniewska

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej w Świdnicy

Violetta Kalin